

Tato stránka byla přeložena pomocí strojového překladu [Odkaz]. Strojové překlady mohou obsahovat chyby, které mohou snižovat jejich srozumitelnost a přesnost. Veřejný ochránce práv nenese žádnou odpovědnost za případné nesrovnalosti. Pokud chcete mít nejspolehlivější informace a právní jistotu, podívejte se na původní znění v angličtině (odkaz viz výše). Více informací naleznete v naší [politice týkající se jazyků a překladů](#) [Odkaz].

Rozhodnutí v případě 193/2020/EWM o odepření veřejného přístupu k právnímu stanovisku týkajícímu se údajného střetu zájmů v Česku ze strany Evropské komise

Rozhodnutí

Případ 193/2020/EWM - **Otevřeno dne** 18/02/2020 - **Rozhodnutí ze dne** 25/03/2020 -
Dotčený orgán Evropská komise (Nebyl zjištěn nesprávný úřední postup) |

Případ se týkal odepření veřejného přístupu ke stanovisku právní služby týkajícímu se údajného střetu zájmů českého premiéra.

Stěžovatel se domníval, že existuje převažující veřejný zájem na zveřejnění. Zastával názor, že občané by měli znát obsah právního stanoviska, aby si mohli utvořit vlastní nezávislý názor na kroky dotčených stran a na důvěryhodnost předložených argumentů.

Veřejná ochránkyně práv dospěla k závěru, že v této fázi veřejný zájem na zveřejnění daného právního stanoviska nepřevažuje nad veřejným zájmem na ochraně schopnosti Komise provádět audity, které mají zajistit ochranu finančních prostředků EU a dodržování zásad právního státu. Veřejná ochránkyně práv tedy šetření uzavřela s tím, že neshledala žádný nesprávný úřední postup.

Skutečnosti předcházející stížnosti

1. Evropská unie poskytuje svým členským státům finanční prostředky na podporu hospodářského rozvoje a posílení sociální soudržnosti v celé EU. Členské státy vybírají, monitorují a vyhodnocují projekty, které jsou financovány z prostředků EU.
2. V roce 2018 Evropská komise reagovala na obvinění z možného střetu zájmů v souvislosti s některými projekty v Česku, které obdržely finanční prostředky EU. Zahájila audit týkající se

finančních prostředků EU poskytnutých společnosti Agrofert, společnosti založené premiérem České republiky.

3. Dne 13. prosince 2018 přijal Evropský parlament usnesení o střetu zájmů a ochraně rozpočtu EU v Česku [1]. Usnesení zmiňuje právní stanovisko právní služby Evropské komise ze dne 19. listopadu 2018 nazvané „*Dopad článku 61 nového finančního nařízení (střet zájmů) na platby z evropských strukturálních a investičních fondů (ESI)*“.

4. Usnesení zdůraznilo, že „*Evropská média jako The Guardian, Le Monde, De Standaard a Süddeutsche Zeitung zveřejnily dne 1. prosince 2018 informace o právním stanovisku právní služby Komise potvrzujícím střet zájmů pana Babiše*“. Usnesení „[vyzvalo] Komisi, aby se touto otázkou neprodleně zabývala na základě stanoviska své právní služby [...] a aby provedla nezbytná nápravná opatření a postupy pro změnu jakéhokoli možného nezákonného stavu věcí, včetně opatření k pozastavení veškerých finančních prostředků EU pro skupinu Agrofert, dokud nebude střet zájmů plně vyšetřen a vyřešen“.

5. Stěžovatel požádal veřejnost o přístup k tomuto právnímu stanovisku. Komise jí odepřela přístup veřejnosti jak ve svém původním rozhodnutí, tak ve svém potvrzujícím rozhodnutí. Stěžovatel se proto obrátil na veřejného ochránce práv.

Šetření

6. Veřejný ochránce práv zahájil šetření týkající se odmítnutí Komise poskytnout veřejnosti přístup ke stanovisku právní služby týkajícímu se údajného střetu zájmů českého premiéra. V průběhu šetření přezkoumal vyšetřovací tým veřejného ochránce práv kopii požadovaného dokumentu.

Argumenty předložené veřejnému ochránci práv

7. Stěžovatel se domníval, že by Komise měla požadovaný dokument zveřejnit. Poznamenal, že Komise předala právní stanovisko Parlamentu a Parlament z něj zveřejnil jeho výňatky. Komise proto zjevně souhlasila s tím, že Parlament by mohl alespoň částečně zveřejnit stanovisko. Stěžovatel uvedl, že je jedním ze základů parlamentní demokracie, že Parlament funguje veřejně. Podle stěžovatele to znamená, že dokumenty projednané Parlamentem a na nichž Parlament zakládá svá jednání, musí být přístupné veřejnosti.

8. Kromě toho stěžovatel tvrdil, že na zveřejnění existuje převažující veřejný zájem. Uvedl, že se toto stanovisko týká potenciálně závažných střetů zájmů člena Evropské rady, tj. na nejvyšší úrovni EU. Stěžovatel tvrdil, že Evropská komise musí zajistit, aby se český premiér neobohatil nebo nebyl schopen obohatit pomocí dotací EU. Podle jeho názoru musí být občané plně informováni o obsahu stanoviska, aby si mohli vytvořit vlastní nezávislý pohled na jednání zúčastněných stran a důvěryhodnost předložených argumentů.

9. Komise vysvětlila, že právní stanovisko je relevantní v souvislosti s probíhajícími jednáními s českými orgány. Zveřejnění dokumentu by poškodilo řádné provádění probíhajících auditů českých kontrolních systémů pro předcházení střetům zájmů Komisí [2]. Ohrozilo by spolupráci mezi Evropskou komisí a českými orgány, což je základní podmínka pro účinné plnění vyšetřovacích úkolů orgánů. Mohlo by to rovněž snížit ochotu orgánů dotčeného členského státu podílet se konstruktivně na současných a budoucích auditech finančních prostředků Unie.

10. Kromě toho Komise vysvětlila, že dokument obsahuje právní analýzu choulostivé a složité otázky, která je předmětem probíhajícího vyšetřování. [3] V této fázi by zpřístupnění požadovaného dokumentu výrazně omezilo zájem Evropské komise na vyhledání a získání právního poradenství a schopnost právní služby pomáhat Evropské komisi při posuzování této záležitosti.

11. Kromě toho podle Komise obecné úvahy stěžovatele týkající se transparentnosti nenaznačují naléhavou potřebu přístupu veřejnosti k požadovanému dokumentu. Tento zájem by navíc nepřevažoval nad veřejným zájmem na řádném provádění probíhajících auditů a plném sladění kontrolních systémů v členských státech s nezbytnými normami Unie nebo na ochraně právního poradenství. Veřejnému zájmu nejlépe poslouží možnost, aby Evropská komise dokončila audity v bezproblémové spolupráci s členským státem.

Hodnocení veřejného ochránce práv

12. Požadovaný dokument je součástí správního spisu týkajícího se probíhajících auditů možných střetů zájmů v Česku. Obsahuje návrhy opatření, která mají být přijata před vstupem stávajících finančních pravidel EU pro její rozpočet v platnost a po něm [4]. Obsahuje rovněž návrhy opatření přijatých k zamezení střetu zájmů při přidělování zdrojů Evropské unie.

13. Občané EU mají zájem na tom, aby byli ujištěni o tom, že Komise jedná odpovídajícím způsobem, aby vyšetřila obvinění z možného střetu zájmů a přijala opatření týkající se obvinění z možného střetu zájmů zahrnujícího zástupce veřejné správy na vysoké úrovni a finanční prostředky pocházející z rozpočtu EU. Veřejná ochránkyně práv souhlasí s tím, že přiměřená míra transparentnosti zaručuje, že EU bude mít větší legitimitu a bude odpovědnější vůči občanům naší demokratické společnosti.

14. Pravidla, jimiž se řídí zveřejňování písemností, však uznávají, že veřejnému zájmu je někdy nejlépe vyhověno tím, že se dokumenty nezpřístupní, například pokud by to poškodilo vyšetřování, jehož dokončení slouží k ochraně veřejného zájmu. Audit Komise týkající se střetů zájmů v Česku stále probíhá. Pro veřejnost je důležité, aby nebyla narušena schopnost Komise provádět audity zaměřené na ochranu finančních prostředků EU a dodržování zásad právního státu. Po pečlivém přezkoumání dokumentu veřejná ochránkyně práv souhlasí s tím, že zveřejnění v této fázi, kdy probíhají audity Komise, by mohlo poškodit tento veřejný zájem.

15. Veřejná ochránkyně práv se rovněž domnívá, že *v této fázi* neexistuje žádný veřejný zájem, který by převažoval nad veřejným zájmem umožnit Komisi účinně provádět audit. Po dokončení

auditu může být situace jiná.

16. Při zkoumání požadovaného dokumentu veřejný ochránce práv pečlivě posoudil, zda by Komise mohla poskytnout částečný přístup, který by nepoškozoval veřejný zájem na ochraně schopnosti Komise provádět audity. Dospěla však k závěru, že obsah požadovaného dokumentu je takový, že toho nelze dosáhnout způsobem, který by umožňoval smysluplný přístup veřejnosti.

17. Stěžovatel tvrdí, že vzhledem k tomu, že Komise poskytla Evropskému parlamentu kopii dokumentu, měla by tento dokument zveřejnit. Veřejná ochránkyně práv konstatuje, že poskytnutí kopie dokumentu Evropskému parlamentu neznámá, že by dokument měl být zveřejněn. Parlament obdržel dokument v souvislosti se svou úlohou dohlížet na činnost Komise. Její činnost v této souvislosti není srovnatelná s její legislativní činností, která by, jak souhlasí veřejný ochránce práv, měla být prováděna zcela transparentním způsobem v souladu se zásadou parlamentní demokracie. Parlament může v rámci své kontrolní úlohy získat všechny potřebné dokumenty od orgánů, institucí a jiných subjektů EU, včetně dokumentů, které jsou důvěrné. Skutečnost, že Parlament může tyto dokumenty získat, posiluje jeho úlohu dohledu a prohlubuje demokratickou povahu EU. Poskytnutí dokumentů označených Parlamentu jako důvěrné však nijak nemění analýzu, zda mají být tyto dokumenty zveřejněny.

Závěr

Na základě šetření veřejný ochránce práv uzavře tento případ s následujícím závěrem:

Nedocházelo k žádnému nesprávnému úřednímu postupu ze strany Evropské komise.

Stěžovatel a Evropská komise budou o tomto rozhodnutí informováni .

Emily O'Reillyová

Evropský veřejný ochránce práv

Ve Štrasburku dne 25. března 2020

[1] [Odkaz] P8_TA(2018)0530, k dispozici na adrese https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0530_EN.html [Odkaz].

[2] [Odkaz] Výjimka z práva na přístup podle čl. 4 odst. 2 třetí odrážky nařízení č. 1049/2001.

[3] [Odkaz] Výjimka z práva na přístup podle čl. 4 odst. 2 druhé odrážky nařízení č. 1049/2001.

[4] [Odkaz] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie, k dispozici na adrese <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32018R1046> [Odkaz].